

8.6.2020

Matkailu Helsingissä – Fact Sheet

Helsingin kaupunki, elinkeino-osasto
Koonnut erityissuunnittelija Jukka Punamäki

1. Tilastot

Matkailu lukuina

- Matkailua mitataan useimmiten yöpymisillä, koska tämä on tällä hetkellä käytännössä ainut asia, jota mitataan kaikkialla maailmassa suhteellisen samalla tavalla. Suomessa yöpymisiä tilastoi [Tilastokeskus](#). Kaikki eivät kuitenkaan yövy hotelleissa tai muissa rekisteröidyissä majoitusliikkeissä, joten kokonaisvolyymeistä kuten matkailijamääristä yöpymiset eivät kerro.
- Tällä hetkellä arvioita ulkomaisten matkailijamääristä ja esimerkiksi kuluttamisesta saadaan [rajahaastattelututkimuksesta](#).
- Yöpymisistä saadaan tietoa kuukausitasolla noin kuukauden viiveellä. Matkailun kuukausitasoiset tilastot kerää TAK [Visitory –palveluun](#). Hotellien käyttöasteista saadaan tietoa päivätasolla ja näitä tietoja raportoidaan Helsingin kaupungilla sisäisesti viikoittain. Nämä luottamukselliset tiedot kerää majoitusliikkeiltä [Benchmarking Alliance](#).
- Lisäksi lentoliikenteen matkustajamääristä saadaan Finavialta tietoa kuukausittain noin viikko kunkin kuukauden päättymisen jälkeen.

1.1 Yöpymiset

Yöpymiset ja hotellimyynti:

- Helsingissä oli viime vuonna noin 4,5 miljoonaa yöpymistä, joista 54 prosenttia oli ulkomaalaisia. Ulkomaalaisten osuus yöpymisistä on suurimmillaan loppukesästä, jolloin osuus on yli 60 prosenttia, ja pienimmillään loppusyksystä. Yöpymisiä on eniten kesällä. Kotimaisten yöpymisten sesonkihuippu osuu heinäkuuhun ja ulkomaisten elokuuhun. Helsingin osuus Suomen kaikista yöpymisistä oli viime vuonna 19 prosenttia; toukokuussa peräti 24 prosenttia.
- Helsingin yöpymisistä lähes puolet liittyy työmatkoihin. Tämä tieto kerätään hotellikorteista eikä ole täysin luotettava.
- Yöpymiset asuinmaittain top 10 vuonna 2019: Suomi 2 080 000, Venäjä 215 000, Saksa 203 000, Yhdysvallat, 182 000, Englanti 158 000, Ruotsi 146 000, Japani 144 000, Kiina 116 000, Ranska 76 000, Italia 69 000.
- Pohjoismaisista pääkaupungeista Tukholma, Kööpenhamina ja Oslokin ovat yöpymisvertailussa selvästi Helsinkiä edellä. Tukholmassa oli vuonna 2019 yli 10 miljoonaa yöpymistä ja Kööpenhaminassakin 9,3 miljoonaa. Tallinnassa ja Reykjavikissa yöpymisiä on Helsinkiä vähemmän, joskin ulkomaissa yöpymisissä molemmat menevät Helsingin ohi.
- Helsingin virallinen huonekapasiteetti oli vuonna 2019 noin 10 500 huonetta (Tukholma noin 23 000, Kööpenhamina noin 17 000). Vuosikymmenen aikana määrä on kasvanut noin kahdellatuhannella. Muiden majoitusmuotojen osuus kokonaisuudesta lienee lähellä 20 prosenttia, ehkä ylikin. Airbnb:n ja vastaavien kapasiteetti oli karkeiden arvioiden mukaan viime vuonna noin 2500 kohdetta. Airbnb tilastot kerää [AirDNA](#).
- Helsingin rekisteröidyn majoituksen myynti oli viime vuonna noin 350 miljoonaa euroa, mikä on noin neljänneksen koko Suomen myynnistä. Airbnb:n ja vastaavien myynnin karkea arvio on noin 40 miljoonaa euroa, mikä vastaa Suomen myynnistä vajaata kolmannesta.
- Helsingin rekisteröityjen majoitusliikkeiden käyttöaste oli viime vuonna 74,3 prosenttia. Vuotta aiemmin käyttöaste oli 75,9 prosenttia. Tässä näkyy kasvaneen kapasiteetin vaikutus. Käyttöaste on hienokseltaan noussut vuosikymmenen alun 67 prosentin tasolta. Käyttöaste oli viime

vuonna korkeimmillaan loppukesästä, jolloin käyttöaste oli 83-85 prosenttia. Kiireisimmän sesongin aikaan hotellikapasiteetti on ollut lähes täyskäytössä.

Covid-19

- Hotellien käyttöaste oli noin 3% toukokuussa 2020.
- Helsingin markkinaosuus rekisteröidyistä yöpymisistä Suomessa oli 12,9% huhtikuussa 2020 kun se normaalisti on noin 20%. Eli Helsinki on kärsinyt kriisistä enemmän kuin Suomi keskimäärin.

1.2 Liikenne

Lentomatkustajat

- Lentomatkustajien määrä Helsinki-Vantaalla on viime vuosina noussut voimakkaasti. Vuonna 2018 kasvuprosentit olivat kaksinumeroisia ja vielä viime vuonnakin huomattavia. Kaikkein voimakkainta tämä kasvu on ollut vaihtomatkustajissa. Viime vuonna Helsinki-Vantaan matkustajamäärä lähenteli jo 22 miljoonaa, mikä oli noin viisi prosenttia enemmän kuin vuotta aiemmin.

Covid-19

- Helsingin lentoaseman matkustajamäärä oli toukokuussa noin [98% miinuksella](#) verrattuna edellisvuoden vastaavaan ajankohtaan.
- Heinäkuussa Finnair pyrkii operoimaan noin 30% normaalin kapasiteetin lennoista ([tiedote 18.5.2020](#)).

Laivamatkustajat

- Helsingin Sataman matkustajaliikenteen volyymi oli vuonna 2019 12,2 miljoonaa mukaan lukien linja- ja kansainvälisen risteilyliikenteen matkustajat. Viron osuus linjaliikenteestä 77 % ja Ruotsin osuus 20 %
- Linjaliikenteen matkustajat: 11,6M
- Risteilymatkustajat: 604 756

Covid-19

- Sataman skenaario matkustajamääristä loppuvuodelle, mikäli vapaa-ajan matkustus sallitaan 15.6. alkaen:
 - Kesäkuu -80% verrattuna edelliseen vuoden samaan ajankohtaan.
 - Heinäkuu -50%, elo -30%, syys -30%, loka -10%, marras -10%, joulukuu -10%
 - koko vuosi: 7.3 milj. matkustajaa, -40% edellisvuoteen verrattuna.

Risteilyt

- Vuonna 2019 tehtiin [uusi ennätys](#) kansainvälisten risteilyvieraiden määrän osalta, yhteensä 604 756 risteilymatkustajaa.
- Vuonna 2019 tehtiin [tutkimus risteilyvieraiden rahankäytöstä](#). Kokonaisrahankäyttö Helsingissä on tutkimuksen mukaan noin 25 miljoonaa euroa.

Covid-19

- Kesän 2020 tilanne elää päivittäin. Kesäkuun alussa peruutus tilanne on se, että valtaosa heinäkuun liikenteestä on peruttu. Elokuussa vielä toistaiseksi melko hyvä tilanne. Cruise Baltic päivittää [Itämeren tilannetta](#) jatkuvasti.
- Sataman ilmoituksen mukaan kesän 2020 odotusarvot tällä hetkellä n. 0 – 110 aluskäyntiä. Matkustajamenetykset 110:llä aluskäynnillä suuruusluokkaa 400 000 risteilyvierasta.
- Karkeasti voidaan arvioida, että menetys olisi siis noin 17 miljoonaa, jos aluskäyntejä olisi 110. Nämä vain suuntaa-antavia lukuja.

1.3 Työllisyys

- Matkailun tulo- ja työllisyystutkimuksen mukaan matkailun kokonaistyöllisyysvaikutus Helsingissä oli vuonna 2018 enintään 10 292 henkilötyövuotta.

Covid-19

- TEM arvioi, että Suomen tasolla matkailutulo voi laskea positiivisenkin arvion mukaan jopa 60%. Mikäli tämä pitäisi paikkansa Helsingissä, voisi kaupungista kadota noin 6000 henkilötyövuotta vuonna 2020.

1.4 Tapahtumat

Ammattilaistapahtumat

- Helsingin matkailusta noin puolet on työperäistä matkustamista ja tässä Helsinki poikkeaa Suomen muista kaupungeista ja alueista.
- Kongressidelegaattien määrä Helsingissä oli viime vuonna 84 000 kokous- ja kongressivierasta. Tämän lisäksi liike-elämän muut tapaamiset. Kongressivieras viipty pitempään ja jättää kaupunkiin muita matkailijoita enemmän rahaa. Liike-elämän tapaamiset ja kongressimatkailu tuovat Helsinkiin vuodessa arviolta noin 400 miljoonaa euroa sisältäen kerrannaisvaikutukset.

Covid-19

- Maalis- ja kesäkuun välillä Helsingissä piti järjestää noin 50 kansainvälistä kongressia ja kokousta. Odotettu osallistujamäärä näissä oli noin 40 000. Tältä ajalta toteutumaton taloudellinen vaikutus on vähintään 24 miljoonaa euroa. Lisäksi tilastoinnin ulkopuolella olevien kotimaisten kokousten ja yritystapahtumien osalta taloudelliset vaikutukset ovat kymmeniä miljoonia euroja samalla ajanjaksolla. Positiivista on, että kansainvälisiä kongresseja on pääasiassa siirretty eikä peruttu ja edelleen uusia tarjouksia tehdään tuleville vuosille.
- Hybriditapahtumien eri muodot lisääntyvät ja yritysten ohjeistukset henkilöstön matkustamiseen vaikuttavat liikematkailuun merkittävästi. Turvallisuuden tunteen merkitys liikematkustamisessa varmasti kasvaa ja Helsingin ehdoton valtti on se, että tämä toimiva kaupunki.

Yleisötapahtumat

- Tapahtumat on yksi merkittävimmistä matkailua lisäävistä voimista kaupungissa.
- Helsingissä järjestetään erityisesti kesäkaudella lukuisia tapahtumia ilmaistapahtumista useita päiviä kestäviin festivaaleihin. Näiden erilaisten tapahtumien taloudellisten vaikutusten arvioiminen on vaikeaa ei vähiten tästä erilaisuudesta johtuen.

Covid-19

- Matkustamista ja kokoontumisia koskevien rajoitusten takia käytännössä kaikki tapahtumat on peruttu kesäkuun 2020 loppuun asti. Nyt päätöksiä on tehty jo loppukesänkin osalta ja suurin osa tapahtumista on peruttu.
- Alustavien laskelmien mukaan maalis-kesäkuun välillä toteutumaton taloudellinen vaikutus on noin 24 miljoonaa euroa.

1.5 Matkailutulo

Matkailutulo

- Toukokuussa 2020 valmistuneen [Helsingin matkailutulo ja -työllisyys vuonna 2018](#) -tutkimuksen mukaan Helsingin välitön matkailutulo on noin 1,6 miljardia euroa.
 - Kotimaisten ja ulkomaisten tuoma tulo Helsinkiin (ei sisällä suomalaisten ulkomaan matkailusta aiheutuvaa tuloa Helsingille)
- TEM:in mukaan Suomen matkailutulo on 16,1 miljardia (2019). Helsingin osuus tästä karkeasti arvioiden noin 20% -> 3,2 miljardia
 - Sisältää myös suomalaisten ulkomaanmatkailusta aiheutuvan tulon Helsingille

Covid-19

- Johdettuna [TEM:in skenaariotyöstä](#), menetykset Helsingin matkailulle on positiivisen skenaarion mukaan 1,9 miljardia ja negatiivisen 2,2 miljardia euroa (Luvut vain suuntaa-antavia).

- Saman suuruiseen lopputulokseen tullaan, jos käytetään matkailutulo ja -työllisyystutkimuksen lukuja ja lisätään siihen suomalaisten ulkomaanmatkailusta aiheutuva tulo.
- **Näiden lukujen osalta on poikkeuksellisen tärkeää korostaa, että ne eivät ole tilastollisesti luotettavia ja ne ovat vain suuntaa antavia!**

1.6 Asukkaat

Helsingiläisten mielipide matkailusta

- Vuonna 2019 tehtiin [tutkimus](#) asukkaiden näkemyksistä liittyen matkailuun
- Matkailulla on helsingiläisten mielestä tärkeä merkitys heidän kaupungilleen. Muualta tulleiden vieraiden tuottamat hyödyt nähdään selvästi haittoja suuremmiksi.

2. Kehittäminen

Helsingin matkailun kehittämisestä ohjaa [matkailun tiekartta](#) ([tilannepäivitys 11/2019](#))

2.1 Matkailun kehittäminen

Matkailun keskeiset projektit ennen kriisiä

- Tiedolla johtaminen
- Digitaalisuuden edistäminen
- Kestävä matkailu ([Think Sustainably](#) -palvelu, Kestävän matkailun ohjelma, [Carbon Neutral Tourism](#) -hanke, [Sustainable Travel Finland](#) -ohjelma)

Covid-19

Matkailun tärkeimmät projektit koronan aikaan

- Vuokranalennukset [toimitiloissa](#) sekä tonteilla ([kuva](#), [kymp](#))
- [Kotimaan markkinointi](#)
- Turvallisuuden tunteen edistäminen yhdessä elinkeinon ja palvelumuotoiluyritys Hellonin kanssa
- [Kaupunkiympäristön hyödyntäminen joustavasti](#), esim. Senaarintori, katutilan hyödyntäminen, ym.
- [Matkailun online-kaupan edistäminen](#)
- Laaja yhteistyö elinkeinon, kansallisten- sekä kansainvälisten toimijoiden kanssa. Myös esim. [säännölliset webinaarit](#).
- Virtuaalisen Helsingin hyödyntäminen paikallisesti (esim. [vappukonsertti](#)) ja sen esiintuominen kansainväliselle medialle

2.2 Hotelli-investoinnit

Hotellihankkeet Helsingissä

- Helsingissä on [suunnitteilla tai rakenteilla](#) noin 30 hotellihanketta.

Covid-19

- [Helsinki Business Hubin](#) selvitystyön perusteella näyttää siltä, että joissain hankkeissa voi tulla viiveitä, mutta toistaiseksi hankkeita ei ole vielä peruttu.

2.3 Yhteistyö

Tärkeimmät matkailun yhteistyöryhmät, joissa Helsinki mukana

- [Helsingin tekijät-verkosto](#)
- [Visit Finland](#) (mukana useissa eri työryhmissä)
- [Uudenmaan liiton matkailutyöryhmä](#)
- Pk-seudun matkailun yhteistyöfoorumi
- [European Cities Marketing](#)

- [Digital Tourism Think Thank](#)
- [European Capital of Smart Tourism](#) -ryhmä

Covid-19

Normaalien yhteistyöryhmien lisäksi kriisin aikana on syntynyt ainakin kaksi uutta ryhmää

- Matkailuelinkeinoryhmä kriisin aikana - Elinkeino-osaston vetämä ryhmä. Edustettuna mm. hotellit, logistiikka, tapahtumajärjestäjät, ravintolat, Mara, TEM, Visit Finland, Smal.
- Visit Finland on perustanut projektiryhmän, jonka tehtävänä on seurata markkinoiden elpymistä ja muodostaa tilannekuva sekä laatia toimintasuunnitelma, jonka mukaan pystytään toimimaan nopeasti ja tehokkaasti sitten, kun kriisi hellittää ja matkailu avautuu jälleen. Helsinki on mukana projektin ohjausryhmässä.

Lisätietoa:

Helsingin kaupunki, Elinkeino-osasto

Jukka Punamäki, erityissuunnittelija

+358 44 713 1753

jukka.punamaki@hel.fi

Helsinki Marketing

Laura Aalto, CEO

+358 40 507 9660

laura.aalto@hel.fi